

PODALJŠAN VODOVOD - MOŠNJE, BREZJE, LJUBNO IN DOBRO POLJE

Vodovod na Brezju. Sloveča božja pot Brezje na Gorenjskem dobi v bližnji prihodnosti svoj vodovod. Načrte za to prepotrebno napravo izdelal je tukajšnji inženir R. Lachnik. Troški, h katerim naj bi prispevala tudi država in dežela, proračunjeni so na 150.000 kron. Vodovod služil bo vasem Brezje, Črnivec, Noše, Otok, Dvorska vas, Dobropolje, Mošnje, Vrbnje in Gorica.

Slovenec, 20. 12. 1905

Vodovod na Brezjah. Brezje, ki trpe zelo vsled pomanjkanja dobre pitne vode, dobe v bližnji bodočnosti svoj vodovod. Načrte za ta vodovod je izdelal ljubljanski inženir R. Lachnik. Troški, h katerim naj bi prispevala tudi država in dežela, so proračunjeni na 150.000 K. Vodovod bo služil vasem: Brezje, Črnivec, Noše, Otok, Dvorska vas, Dobro polje, Mošnje, Vrbnje in Gorica ter bo oddaljen 14 kilometrov od rezervarja radovljiškega vodovoda.

Gorenjec, 23. 12. 1905

Vodovod v Mošnjah in na Brezjah. Dunaj, 15. julija. Finančno ministrstvo je dovolilo 40% prispevek k za vodovod v Mošnjah in na Brezje proračunjeni svoti 64.000 kron.

Slovenec, 15. 07. 1908

Deželne finance - vodovodi. Od leta 1891 do 1908 se je izvršilo na Kranjskem po deželnem stavbinskem uradu 80 vododobavnih naprav, za katere so znašali stavbeni stroški 2,343.135 K. Država je prispevala k tej vsoti 943.775 K, dežela 577.195 K, na interesente je prišlo 818.563 K. Večina teh naprav je prišla na Notranjsko, potem na Dolenjsko. Pri štirinajstih napravah, ki se letos izvršujejo in so deloma že gotove, dobi največ Gorenjska. Omenim le vodovod za Radovljico in okolico (169.000 K), ki se bo sedaj razširil na Mošnje, Brezje in Ljubno, kakor tudi na nekatere vasi begunjske in leške okolice, in vodovod za Kranj in sosednje vasi (620.000 K). Okoli tri četrt milijona stanejo vododooavna dela, ki so sedaj v izvršitvi; na deželo pride od te vsote nekaj čez 200.000 kron.

Napisal deželni odbornik dr. E. Lampe / Slovenec, 07. 11. 1908

Vodovod za Mošnje in Brezje se prične takoj graditi. Ugovore je deželna vlada zavrnila, tako da ni več zadržka proti izvršitvi tega potrebnega vodovoda. Rekurz na upravno sodišče nima odločilne moči.

Gorenjec, 15. 05. 1909

Vodovod do Mošenj. Naš vodovod je na porodu. Dobi naraščaj na Mošnje - tako je sklenil deželni odbor, ker je c. kr. viada zavrnila utok mestnega zastopa Radovljice. Dela so že oddana firmi Rumpel-Dunaj, ki je gradila tudi radovljiški vodovod. Čudom se čudimo, zakaj se ne vpoštevajo slovenske firme, ali vsaj slovanske. Smo pač Slovenci. Da so Mošnjam v istini potrebni zdravega vodovoda, mora nam vsakdo pritrditi, kdor le enkrat vidi, kako vodo morajo piti na tisoče došli romarji na Brezjah. Upajmo, da se sedaj stori še kaj družega v korist dohajajočim romarjem.

Gorenjec, 05. 06. 1909

Vodovod za Mošnje in Brezje. Liberalci v Radovljici in nekaj liberalcev iz sosednih vasi je hotelo na vso silo preprečiti, da bi se iz rezervoarja nad Radovljico napeljala voda tudi v Mošnje in na Brezje, dasi je vode popolnoma dovolj, dasi sta že država in dežela dovolili prispevke in je bilo vse za izvršitev pripravljeno. Deželni odbor se seveda ni oziral na liberalno zavist in je odredil napravo, s katero se je pričelo. »Slov. Narod« pa je prinesel proti deželnemu odboru infamen napad, v katerem se zaganja "v tisto značilno klerikalno velikodušnost, da se bo ložje napajalo tista krdela žrtev romarjev, ki nosijo svoje pristradane kranjcarje zlatemu molohu v brezijskem samostanu«. To je velika lopovščina, in radovljiški liberalci bi dobro storili, če bi v svojem lastnem interesu dotičnemu dopisniku. ki ga bo doletela ob svojem času pravična kazen, usta zamašili. Podporo za vodovod je dalo poljedelsko ministrstvo iz melioracijskega zaklada, deželni odbor bo pa tudi vedel razločevati koristi prebivalstva od advokatskih zaslužkov pri kopanju pritožb na upravno sodišče.

Slovenec, 09. 06. 1909

Začetek kopanja vodovoda Mošnje-Brezje. Vodovod Mošnje-Brezje so že pričeli kopati. Pa govore, da so Radovljičani nasprotni temu vodovodu. Menda bi se dobila še kje kaka postava, ki takoj ustavi vse delo, ko bi le hoteli Radovljičani. Kaj pravite?

Gorenjec, 26. 06. 1909

Vodovod za Mošnje in Brezje. Z Brezij se nam piše: Torej dobimo vendar težko zaželjeni vodovod! Treba je bilo premagati mnogo zaprek, sedaj se je pa vendar pričelo z delom. Na tisoče ljudi se zbira mnogokrat v najhujši vročini na Brezjah, in vsi ti so bridko občutili pomanjkanje dobre pitne vode. Zdaj pa bodo na prostoru pred cerkvijo javni vodnjaki, celo lepo fontano bomo postavili, voda se bo napeljala v samostan in v privatne hiše, poleg tega bo po vasi dovolj javnih izlivk in napajališč, tako da bo vsem ustrezno. Deželni odbornik dr. Lampe in stavbni svetnik Sbrizaj sta s podjetnikom in z zastopniki prebivalstva obhodila vse vasi, koder pojde vodovod in se je povsod po sporazumu vse potrebno ukrenilo. Da bi le kmalu voda pritekla!

Slovenec, 10. 07. 1909

Mošenjski vodovod dela skrbi mošenjskim možem, a še več jeze. Sedaj se nam odpirajo oči, da nimajo klerikalni širokoustneži toliko moči in veljave, kakor so nam vedno trobili po raznih shodih, po prižnicah in izpovednicah. Deželnemu odboru svetujemo, da prime frančiškanski samostan za mošnjo, tam imajo cvenka na pehare.

Gorenjec, 09. 10. 1909

Vodovod Mošnje-Brezje. Vodovod Mošnje-Brezje so že pričeli kopati. Pa govore, da so Radovljičani nasprotni temu vodovodu. Menda bi se dobila še kje kaka postava, ki takoj ustavi vse delo, ko bi le hoteli Radovljičani. Kaj pravite?

Gorenjec, 16. 10. 1909

Vodovod Mošnje-Brezje. Deputacija občinskega zastopa mošenjskega, obstoječa iz župana Resmana in občinskih svetovalcev Gabrijelčiča in Pristavca, je izročila v deželnem dvorcu dr. Lampetu kot častnemu občanu mošenjskemu umetniško izdelano diplomu. Župan Resman je v svojem nagovoru omenil, da je le po izrednem prizadevanju deželnega odbornika dr. Lampeta prišlo do izvršitve tega vodovoda in da se je delo izvršilo v vsestransko zadovoljnost ljudstva, ki ne more prehvaliti te dobrodejne naprave. Dr. Lampe je odgovoril, da je zastopstvo občine Mošnje v dobrih rokah, kar se je dokazalo pri izvršitvi vodovoda, tako da si lahko šteje v čast biti mošenjski občan. Težave so bile pač izpočetka velike in premagati je bilo treba odpor proti napravi vodovoda, a z združeno močjo smo dosegli lep uspeh. Rešiti bo treba še za občino Mošnje važno cestno vprašanje in vprašanje savskih mostov, ki je že v tiru.

Slovenec, 15. 01. 1910

Javna fontana na Brezjah, pred 1950

Vir: arhiv Rajko Jagrič

Vodovod v Mošnjah. V Mošnjah so bili obrtniki predvsem v Grabnu. Potok Dobruša je poganjal mlinska kolesa mlinu in žagi pri "Korošču", mlinu pri "Pozinu" ter mlinu in žagi pri "Krišeljnu". K potoku Dobruša so vaške gospodinje in gospodinje iz sosednjih vasi hodile prati perilo, kajti voda iz "Okanovega" studenca (danes ribogojnica) je bila kristalno čista.

Omenjene kmetije so imele svoje parcele tudi na pobočju nad potokom Dobruša. Kot vemo, so tu številni izviri studencev, ki so imeli svoja imena, in sicer po imenih gospodarjev. Vsaka kmetija je imela do izbira po pobočju stezo do izvira, kamor so hodili po vodo za kuho in živino. Ko je leta 1909 vas dobila svoj vodovod, so oskrbo iz studencev opustili. Tedaj so v vasi zgradili tudi dve betonski koriti kot javno napajališče za živino in tudi za oskrbo tistih, ki si niso mogli privoščiti vodovoda v

hiše. Iz tega časa so poznane opozorilne table, ki so bile nameščene na hišah in na katerih je pisalo: "Svarilo! Prati pri javnih izlivkih, onesnaževati vodo napajališč, odpirati po nepotrebem pipe in tratiti vodo, je strogo prepovedano! Prestopke se kaznuje z globami od 2 do 20 kron. Županstvo Mošnje." V naselju Graben so vodovod zgradili šele leta 1975, ko se je utrgal velik zemeljski plaz z Merkeljnovega pobočja.

Fara Mošnje skozi 850 let; Mošnje skozi zgodovino (KS in Župnija Mošnje, Darko Žnidaršič, 2004)

**Vodnjak-šterna v Mošnjah
Vir: arhiv Branislav Šmitek**

Vodovod v Dvorski vasi. Ne vemo ne dneva ne ure. Za večno nas je zapustil naš dobri vaščan g. Franc Gogala v starosti 86 let. Pokojni je bil dolgo časa občinski odbornik, občinski svetnik in okrajni šolski svetnik. Njegova zasluga je, da smo dobili prepotrebni vodovod in električni tok. Bil je dober gospodar. Zapustil je 7 dobro preskrbljenih otrok. Kako je bil priljubljen v vsej okolici, ie pričal njegov pogreb. Naša vas še ni videla takega pogreba. Za vse njegove zasluge smo mu prav hvaležni in ostali mu bodo tudi zanamci. Bog bo za njegova dela bogat plačnik.

Gorenjec, 21. 12. 1934

Vodovod na Dobrem polju. Gospodarstvo je bilo v posebno korist v letu 1909 zgrajen vodovod. Vodovod so zgradili dunajski strokovnjaki iz podjetja G. Rumpel. Voda je bila zajeta izpod Jamniškega vrha v Begunjah, imenovan Mravljinec, ki še danes napaja del radovljiškega vodovoda.

Fara Mošnje skozi 850 let; Dobro polje skozi čas (KS in Župnija Mošnje, Darko Žnidaršič, 2004)

Viri:

Članke iz časopisa Gorenjec zbral Goran Lavrenčak - DAR

Vir: www.dLib.si; digitalizirano: 1900-1916 in 1934-1941 / Gorenjec

Članke iz časopisa Slovenec zbral Branislav Šmitek, Brezje.

Vir: www.dLib.si; digitalizirano: 1873-1945 / Slovenec

Knjiga Fara Mošnje skozi 850 let

Prvič objavljeno: 20. 08. 2011 (spletna stran Občine Radovljica)

Zadnjič dopolnjeno: 01. 12. 2014